

TSIVILSEADUSTIK

§ 140. Hädakaitse

Hädakaitseks tehtud tegu ei ole õigusvastane, kui seejuures ei ületatud hädakaitse piire.

§ 141. Hädaseisund

(1) Isik, kes tekitab kahju ennast või teist isikut või vara ähvardava ohu tõrjumiseks, ei tegutse õigusvastaselt, kui kahju tekitamine on vajalik ohu tõrjumiseks ja kahju ei ole ähvardanud ohuga võrreldes ebamõistlikult suur.

(2) Kahju tekitanud isik peab hüvitama kahju, mille ta ohtu tõrjudes tekitas, kui tõrjutud oht tekkis temast tuleneva asjaolu tõttu.

(3) Kui see on asjaolude kohaselt mõistlik, võib hädaseisundis tekitatud kahju hüvitamist nõuda isikult, kelle huvides kahju tekitati.

KARISTUSSEADUSTIK

§ 28. Hädakaitse

(1) Tegu ei ole õigusvastane, kui isik tõrjub vahetut või vahetult eesseisvat õigusvastast rünnet enda või teise isiku õigushüvedele, kahjustades ründaja õigushüvesid, ületamata seejuures hädakaitse piiri.

(2) Isik ületab hädakaitse piiri, kui ta kavatselt või otsese tahtlusega teostab hädakaitset vahenditega, mis ilmselt ei vasta ründe ohtlikkusele, samuti kui ta ründajale kavatselt või otsese tahtlusega ilmselt liigset kahju tekitab.

(3) Võimalus vältida rünnet või pöörduda abi saamiseks teise isiku poole ei välista õigust hädakaitsele.

§ 29. Hädaseisund

Tegu ei ole õigusvastane, kui isik paneb selle toime, et kõrvaldada vahetut või vahetult eesseisvat ohtu enda või teise isiku õigushüvedele, tema valitud vahend on ohu kõrvaldamiseks vajalik ning kaitstav huvi on kahjustatavast huvist ilmselt olulisem. Huvide kaalumisel arvestatakse eriti õigushüvede olulisust, õigushüve ähvardanud ohu suurust ning teo ohtlikkust.

Tulirelva ja laskemoonaga seotud süüteod

§ 418. Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud padrunite ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) see on toime pandud vähemalt teist korda;

2) teo objektiks on olnud tulirelvad, nende olulised osad või laskemoon suures koguses või

3) tegu on toime pandud grupi poolt, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud kuritegeliku ühenduse poolt, –

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahalise karistusega.

§ 418¹. Tsiivikäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tsiivikäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud padrunite ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, –

karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) see on toime pandud vähemalt teist korda või

2) teo objektiks on olnud tulirelvad, nende olulised osad või laskemoon suures koguses, –

karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud kuritegeliku ühenduse poolt, –

karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

§ 419. Tulirelva lohakas hoidmine

Tulirelva lohaka hoidmise eest, kui see on kaasa toonud teisele inimesele tervisekahjustuse tekitamise või kui selle relvaga on toime pandud kuritegu, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 420. Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva helisummuti, laser- või öösihiku ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

§ 421. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

RELVASEADUS

§ 89¹. Relva, tulirelva olulise osa või laskemoona käitlemise nõuete ning arvestuse ja registreerimise korra rikkumine

(1) Relva, tulirelva olulise osa või laskemoona kandmise, hoidmise, üleandmise, valmistamise, ümbertegemise, parandamise, müümise, laenutamise, veo või käitlemise muude nõuete või arvestuse või registreerimise korra rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni

§ 89². Elektrišokirelva ja tsiviilkäibes keelatud külmrelva ebaseaduslik käitlemine

(1) Elektrišokirelva või tsiviilkäibes keelatud külmrelva valmistamise, soetamise, omamise, hoidmise, müümise, kandmise, edasitoimetamise, vedamise või muu ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 89³. Gaasi- pneumo-, heit- ja külmrelva ebaseaduslik käitlemine

(1) Gaasi- pneumo-, heit- või külmrelva, välja arvatud tsiviilkäibes keelatud külmrelv, ebaseadusliku valmistamise, ümbertegemise, soetamise, omamise, müümise, kandmise, edasitoimetamise või muu ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 krooni.

§ 89⁴. Relva ja laskemoona üleandmise nõude rikkumine

(1) Relva või laskemoona ettenähtud tähtaja jooksul politseiasutusele üleandmata jätmise eest isiku poolt, kelle relvasoetamisloa või relvaloa kehtivus on lõppenud, peatatud või kehtetuks tunnistatud, samuti relva või laskemoona ettenähtud tähtaja jooksul omanikule üleandmata jätmise eest isiku poolt, kelle paralleelrelvaloa kehtivus on lõppenud, peatatud või kehtetuks tunnistatud, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

(2) Relva või laskemoona ettenähtud tähtaja jooksul politseiasutusele üleandmata jätmise eest juriidilise isiku poolt, kelle relvasoetamisloa või relvaloa kehtivus on lõppenud, peatatud või kehtetuks tunnistatud, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

§ 89⁵. Relvasoetamisloa, relvaloa ja paralleelrelvaloa tagastamise nõude rikkumine

(1) Relvasoetamisloa, relvaloa või paralleelrelvaloa, mille kehtivus on lõppenud, peatatud või kehtetuks tunnistatud, ettenähtud tähtaja jooksul politseiasutusele või omanikule tagastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Juriidilise isiku poolt relvasoetamisloa või relvaloa, mille kehtivus on lõppenud, peatatud või kehtetuks tunnistatud, ettenähtud tähtaja jooksul politseiasutusele tagastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 krooni.

§ 89⁶. Riiklikku järelevalvet teostava ametiisiku tegevuse takistamine

Juriidilise isiku poolt riiklikku järelevalvet teostavale ametiisikule relva, tulirelva olulise osa või laskemoona kontrollimiseks esitamata jätmise või nende hoiu- ja asukoha või lasketiiru või laskepaiga kontrollimise takistamise või kontrollimiseks vajalike dokumentide või andmete esitamisest keeldumise, samuti valeandmete esitamise eest või esitamise eest sellisel kujul, mis ei võimaldanud järelevalvet teostada, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§-d 89⁷–89⁹ [Kehtetud – RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 89¹⁰. Relva ja laskemoona kandmine alkoholi- ja narkootilise ja psühhotroopse aine mõju all

Relva ja laskemoona kandmise eest alkoholi- ja narkootilise või psühhotroopse aine mõju all – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

§ 89¹¹. Relva või laskemoona ebaseaduslik kandmine avalikul üritusel

Relva või laskemoona kandmise eest avalikul üritusel isiku poolt, kelle ülesandeks ei ole avalikul üritusel teenistus- või tööülesannete täitmine, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

§ 89¹². Relvaloa, paralleelrelvaloa, relvakandmisloa ja relva kolleksioneerimisloa väljaandmise korra rikkumine

Relvaloa, paralleelrelvaloa, relvakandmisloa või relva kolleksioneerimisloa väljaandmise korra rikkumise eest neid väljaandva ametiisiku poolt – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

§ 89¹³. Padrunite ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine

Tulirelva laskemoonaks olevate sileraudse tulirelva padrunite ja kuni 12,7 mm kaliibriliste vintraudse tulirelva padrunite ebaolulises koguses ebaseadusliku käitlemise eest, tingimusel et käitlejal puudus juurdepääs nende padrunite kasutamiseks ettenähtud tulirelvale ja käideldud laskemoon ei olnud lõhke- või süütekuuliga, või gaasirelvapadrunite ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 89¹⁴. Konfiskeerimise kohaldamine

Politseiasutus või kohus võib kohaldada §-des 89¹–89⁴, 89¹⁰, 89¹¹ ja 89¹³ sätestatud väärtegevuste toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku §-le 83.

§ 89¹⁵. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 89¹–89⁶ ja 89¹⁰–89¹³ sätestatud väärtegevustele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärteomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 89¹–89⁶ ja 89¹⁰–89¹³ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on politseiasutus.

(3) Käesoleva seaduse § 89¹ lõikes 1 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on:

- 1) Justiitsministeerium (teenistusrelvade osas);
- 2) Kaitseministeerium (sõjaväerelvade osas);
- 3) Keskkonnaministeerium (teenistusrelvade osas);
- 4) Rahandusministeerium (teenistusrelvade osas).

§ 9. Relva ja laskemoona leid

(1) Isik, kes on leidnud kaotatud, maetud, peidetud või mahajäetud relva ja laskemoona ning need oma valdusse võtnud, peab sellest viivitamata teatama politseiasutusele ning andma talle leiu üle käesoleva seaduse § 44 lõigetega 3 ja 4 kehtestatud korras.

(2) Politseiasutus teatab leitud relvast ja laskemoonast üleriigilise levikuga ajalehes seitsme tööpäeva jooksul, arvates leitud relva ja laskemoona temale üleandmise päevale järgnevast päevast.

(3) Kui leitud relva või laskemoona omanik või valdaja ei ole kuue kuu möödumisel ajalehes kuulutuse avaldamisest selgunud, on leidjal õigus leitud relv ja laskemoon omandada juhul, kui ei ole tuvastatud relva eelnevat kasutamist seadusvastastes toimingutes.

(4) Alates leitud varale omandiõiguse tekkimisest on omanikul õigus ühe kuu jooksul esitada taotlus relvaloa saamiseks omandatud relva kohta või võõrandada relv ja laskemoon kolme kuu jooksul käesoleva seadusega kehtestatud korras.

(5) Kui leidjale keeldutakse leitud relva kohta relvaluba andmast, tuleb relv ja laskemoon võõrandada kolme kuu jooksul, arvates keeldumise otsuse teatavakstegemise päevast.

(6) Leitud, tsiviilkäibes keelatud, kuid kolleksioneerida lubatud relva ja laskemoona võib võõrandada riigile või kolleksioneerimisluba omavale isikule käesoleva seadusega kehtestatud korras.

(7) Kui leidja ei ole relva ja laskemoona võõrandanud käesoleva paragrahvi lõikega 4 või 5 kehtestatud tähtaja jooksul, kuuluvad need sundvõõrandamisele.

§ 10. Relva käitlemise ja kasutamise tagajärjest ning kaotsimineku ja hävimise juhtumist teatamine

(1) Relvavaldaja on kohustatud viivitamata teatama politseiasutusele relva käitlemisest või kasutamisest, kui relva käitlemise või kasutamisega on põhjustatud isiku surm või tekitatud isikule tervisekahjustus või varaline kahju.

(2) Relva kasutamine käesoleva seaduse mõistes on vahetu ja eesmärgipärane tegevus objekti tabamiseks või kahjustamiseks relvaga.

(3) Relvavaldaja on kohustatud igast relva kaotsimineku või hävimise juhtumist viivitamata teatama politseiasutusele.

§ 18. Piiramata tsiviilkäibega relvad ja laskemoon

(1) Piiramata tsiviilkäibega relvad on:

1) gaasipihusti;

2) kuni 4,5-millimeetrise kaliibriga (kaasa arvatud) pneumorelv;

3) jahinuga ja -puss;

4) allveenuga;

5) spordiotstarbeline vehklemisrelv (epee, espadron, florett jt);

6) ajaloolise kultuuri-, võitlus- või sporditraditsiooniga seonduv külmrelv (mõõk, pistoda, rapiir jt) või selle koopia;

7) amb tõmbejõuga kuni 75 kg (kaasa arvatud);

8) sportvibu tõmbejõuga kuni 45 kg (kaasa arvatud);

9) allveereelv.